

Излазе сваки дан са
годину 12 динара, на
кота године 6 динара,
за 3 месеца 3 динара,
за месец дана 1 дин.
За внострашњство 30 динара
года годишње.

БРОЈ 5 ШАРИ

РАДНИЧКЕ НОВИНЕ

ОРГАН СРПСКЕ СОЦИЈАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

ДРУГОВИ! ГРАЂАНИ! НА СОЦИЈАЛИСТИЧКИ МИТИНГ У ПЕТАК У 6 САТИ ПО ПОДНЕ КОД СПОМЕНИКА.

ДОКЛЕ ТАКО?

Предизборне комбинације у главном су већ завршене. Буржоаска опозиција излази удруженја пред бираче. У случају победе на изборима, њен блок ће, можда, образовати и владу. То је довољан разлог да се не потчењује та заједница, ма колико она по себи била карактеристична за наш политички живот у коме је и иначе пуно нелогичности, изненађења и разочарања. Али у овој изборној борби не треба бар од наше стране заборавити да јавно затражимо одговоре и од радикала и од буржоаско-опозиционог блока на питање: Шта су им пароле? Излазе ли они пред народ с програмом, јављају ли се пред бирачима као партије са својим обележеним захтевима у спољној и унутрашњој политики државе, или рачунају с тим да подло, на лаж и одвратне махинације фалсификују његову суверену вољу на дан избора? Да ли је за њих бирачко тело материја коју они деле узјамном и нескрупулозном борбом, или је дан избора аеропаг у коме пресудну реч има народ? Сачиме они излазе пред народ? — нека се тако запита сваки грађанин.

Радикали нам пробише уши говорећи како су они препородили Србију. Па се не задржавају само на том самохвалисанју. Приписујући себи у заслугу несумњив напредак последњега доба они се устежу да истакну главног фактора тога преобрађаја: народ. До душе „Самоуправа“ често спомиње народ; али у њеној партији прву реч не води више радикалски народ осамдесетих и деведесетих година: гуњ и спанак замењен је похлепном младом капиталистичком класом која у овом периоду нагле акумулације капитала показује сву безобзирност према језгру трупа старог радикалског покрета, према масама народним: сељаку, занатлији, раднику. Некада су лидери радикалне партије говориле: свеза народ, све кроз народ, све с народом, а данас њихова пракса с власти говори друго. Кад их ко начелно и с правом критикује, они цинички добавају: То говори само пакост, злоба, инат. Не ретко ће с њихових усана слети и многа неискромна реч као например, да они једино желе добра овом народу, да боље владе нема од њихове; и још мало ће рећи: Само је радикал Србин, као што већ противују у масе и ону познату фразу: Радикали су проширили Србију. За њих данас готово и нема на рода ван радикала. Као да је земља постала њихова пријаја!

Њихова дела су постала историска, али су она сило погодила народне масе. Под њиховим режимом буџети су скакали невероватно брзо, порези, нарочито посредни, достигли су врхунац, егзистенција широких слојева света у варошима и селима постала очајно несигурна и тешка, а права и слободе народа загрожени у великој мери. Њихово доношење буџета у ра-

внотежжу избило је народне масе из економске и финансијске равнотеже. Њихов парламентаризам је постао труо, да им милитаризма и реакционарних фактори свакога часа прете озбиљном опасношћу. Њихова спољна политика је унела немир и неспокојство у масе и појачала клице раздора које слабе и унутрашње културно развијање Србије и њену отпорну моћ према европском империјализму.

Стога: испало око које заплакало за радикалима!

* * *

Какви су међутим њихови противници из буржоаског блока? Чиме су они могли задужити народ? Јесу ли то поборници демократије и заштитници народа? Каква их дубока разлика дели од радикала? Шта се од њих има очекивати? Шта хоће они?

У колико нису горе, све три групе буржоаске опозиције су једне горе лист. Последња парламентарна криза је показвала да имена: самосталац, националци и напредњак, не обележавају три разна појма, три политичке групе, јер у једном критичном моменту када је и солдатска могла постати господар ситуације, они су шуровали с њом. Заслепљени осветом према радикалима и жудњом за влашћу, они су били готови да сруше радикале, жртвујући поред њих и парламентаризам. Такву политику воде „вође“ тих партија. Ваљда њихове масе неће и даље одобравати такав наопаки рад!

Кад се зна да су самосталци за све време рата били потпора владине, да су националци безумни шовинисти чија национална политика вапије за врелом крвљу народа, а напредњаци, чак и данашње млађе генерације њихове које су се мало измириле с точком историје, још увек су за туторисање народа, онда њихова евентуална победа неби значила ништа добро.

Већина бирача не треба да се пита: за кога да гласам, за блок или за владу? За њих је то питање погрешно постављено. Место тога њихова би дужност била да не гласају за та два зла, од којих се не зна које је мање. Место дилеме: за блок или за владу, нека дође одлука да се гласа за социјалну демократију. Она је бранилац народа и од блока и од владе. Она излази преда њу с програмом. Она му неће обећавати ништа, али ће зато обавестити, поучити и упутити га да се бори за свој спас. Од ње ће бирачи имати много да чују у изборној борби. Ако је не послушају на њихову штету!

Растурачи плакатића за митинг нека дођу у Народни Дом и узме плакатиће за растурање у петак изјутра.

Другови, ширите „Радничке новине“

На другу руку

Самосталски изборни манифест(*)

Самосталци не заостају иза фузионира. Ако нису народу већи прашају од фузионира, зацело нису мањи. То је партија која води не милосрдну борбу прашав банко крађије, што ће рећи прашав владе банака. А да би се упознала што боље са маневрима и интригама свог крвног непријатеља, она је легирала своје најистакнујуће људе да се узму у управе и надзорне одборе свих банака и акционарских друштава и да отпада, из средине њихове, поведе борбу прашав људи. Тако например, један њен вођа, г. Милорад Драшковић, директор је Извозне Банке. Други њен вођа, г. Милан Марковић, директор је Грађанске Банке. Трећи њен вођа, г. Драгутин Петић, углављава је банке Србије. Четврти њен вођа, г. Милош Савчић, господар је Прометне Банке. Пети њен вођа, и шаковачки шеф партије, г. Љуба Давидовић, игра главну улогу у Београдској Задружи. Г. Љуба Стојановић свргнут је са чела партије зашто није хиће да буде директор ниједне банке, зашто није хиће да усвоји дубоку шаковачку сакосталца, шаковачку по којој ће се режим банака најсигурије уништити ако сакосталци завладају свима банкама, ако их пронесу својим народним духом, ако демократизују каштак.

Што важи за генерале, што још више важи за ађутанте. Припадају је самосталска војска све башке и шведионице по варошима и варошицама, и негдашње Храмове Каштака је претворила у храмове Народних Слобода. Нежна билька демократије гаји се јажљиво по преворима паланачких банака; и пиланчукама на менице 12 од стотине инвеститора, који са инвеститором на инште, ес, ажијом и администрацијом трошковима износи два пута штолико, претставници Главног Одбора једностављајући самосталске партије чашу у сласћи и гушћи. Одјек у коме г. Јаша Прандановић је аменирима речима сликан је самосталских борби за народне слободе и народно благостванје.

Ових дана, г. Драшковић и г. Савчић написали су један језгренији изборни манифест и ујединили га свима својим раштијским поодборима: свима банкама, шведионицама, акционарским друштвима, фабрикама и стручњарима. Ти појасији поодбори призывају бираче, како коме буде пристапао менични рок, и објашњавају им најсамо овој изборни манифесту, стављајући им узгред на званије да завод има право не само да прашичи исплату десетог или десетог дела меничне суме него да по закону, има право да одједном прашичи исплату целога дуга.

Уверавају сви да ће овај манифест постићи градан усјех и највиши на велики озив код бирача. Самосталци ће узвраћати да фузија наша не понашају довољно народну душу као да своје агашашоре узимају полицаје и порезнике. Много су бољи и убедљиви, веће, ликовидатори шведионица, председници акционарских друштава, управници стручнога и сличних установа за развијање народнога благостванја.

Човек што се смеје.

Другови, спремајте се за изборну агитацију

Изборна борба

Агитациони листови

Наша Партија почела је већ издаваји низ својих агитационих листова у којима ће бити популарно објашњени наши најглавнији захтеви и најважније тачке социјалдемократског програма. Први тајак лист је већ је штампан. То је **Изборни манифест** наше Партије. У њему су украйко набројани наши главни захтеви, који ће се после специјално, један по један, објашњавати у засебним агитационим листовима

Убрзо за овим, доћиће и остали агитациони листови. Због што ће овај први лист одмах распуштити у најшире масе. Организације и други су нека ни часа не оклевају. Они знају врло добро из прве изборне борбе колико су огромно користили ови листови. Ти су листови у савири били наши најбољи и најнеуморнији агитатори који су лежели од села до села, од колибе до колибе и који се још и данас чувају као светиње у многим пролетерским и сиромашним кућама.

Овај први агитациони лист је штампан је у **70.000 примерака**. Нека све организације одмах јаве колико којој шреба.

Кандидати за округ тимочки

Наша је Партија, на конференцији месних организација истакла за посланичке кандидате у округу **Тимочком** ове другове:

Димитрија Туцовића, новинара из Београда.

Илију Ђ. Милкића, трг. поштеника из Београда.

Петра Радовановића, рударског радника из Злота.

Сретена Марковића, пушкара из Књажевца.

Марка Лазића, димничара из Зајечара.

Станоја Миљковића, земљоделца из Слатине.

квалификован:

Анту Јурошевића, адвоката из Неготина.

Тасу Милојевића, инжењера из Београда.

Кандидати за округ топлички

Наша је Партија, на конференцији месних организација истакла за посланичке кандидате у округу **Топличком** ове другове:

Благоја Брачинца, браварског радника из Београда.

Милована Миљковића, млинарског радника из Прокупља.

Andreju Lazarević, седлара из Куршумлије.

квалификован:

Милоша Требињца, суплента из Пожаревца.

Љубу Радовановића, суплента из Пожаревца.

Кандидат за Лозницу

За посланичког кандидата у Лозници наша је Партија истакла друга **Павла Павловића**, абаџиског радника из Београда.

Кандидат за Прокупље

За посланичког кандидата у Прокупљу њаша је Партија истакла друга **Љубу Павићевића**, ливачког радника.

Кандидат за Пожаревац

За посланичког кандидата у Пожаревцу наша је Партија

Уредништво је у штампарији Раденковића Администрација у Социјалистичком народном Дому.

ТЕЛЕФОН

Република 646

Административни 870

Рукописи се не враћају.
Огласи се штампају по врло јефтиној ценi

кије и Децина, на њему ће говорити друг **М. Мужа**.

Конференција пре подне у седу **Пејељевцу** говориће друг **Никола Милојевић** абација.

Конференција у Ђунису говориће друг **Миладин Милошевић**.

Позивају се другови да развију агитацију за ове изборове.

Како фузиониши агитују

Фузиониши су се много уплашили да ће им се овога пута измаћи власт из руку, па стога употребљавају сва средства да на овим изборима обезбеде себи успех. Они и сами не верују у своје приче о томе како ће народ умети да оцени њихове заслуге и како ће им и овога пута поклонити своје поверење, већ се лажају представа којима ће од народа изнудити поверење. А тим средствима фузиониши обилују. У њиховим је рукама полиција, која врши притисак на бираче и приморава их да се и даље клањају седој бради г. Николе Пашића; у њиховим је рукама иновац којим поткрепљују и подмирују бираче, али и који им служија као средство за вршење пресије над њима.

Тако у Богатићу постоји један новчани завод за земљораднички кредит. Фузиониши, који чине велину у управи његову, позивају сад поједине дужнике и питају их које ли бити фузиониши и хоће ли за њих гласати. Ако неки одговори да није фузионаш и да за њих неће гласати, они му онда прете да ће од мањ приступити егзекутивним мерама за бруз наплату његовога дуговања. Тако фузиониши сад искоришћавају тежак материјални положај нашега сељака, у који су га довели они сами својом лудом и противнародном политиком. Њихов је рачун прост: у пропастити материјално народ и на тај га начин учинити зависним од себе, па га онда употребљавати као политичку монету за поткусуривање.

Али ће се фузиониши преварити. Притиснуто јаче све на више скаче. И народ, материјално упропашћен и политички потлачен, показаће у толико више отпора у колико се више буде притискавао. У то ће се и фузиониши уверити ових избора.

Са либералске окружне конференције у Шапцу

У прошлу недељу су либерали имали у Шапцу окружну конференцију ради утврђивања кандидатске листе за округ подрински. Овој конференцији, која је била слабо посвећена и која је рђав предзнак за либерале у овоме округу, присуствовао је и г. Вељковић, из Београда. Када су прозивали поједине општине око Младеновца покушали су да продру са једним кандидатом из своје срећине. Када нису успели они су се удалили претећи својим куглицама. Ово држање Младеновчана, као и њихово држање у другим случајевима (чему ће вам можда нарочито писати), карактеристично је као извесно психолошко стање младога капигала, који теки да загосподари на свима пољима...

Гледајући ову несугласицу, ово цењање у једној буржоаској партији, и нехотице сам помислио: како ће теми ини са блоком?

У опште маса је изгубила свако поверење не само у радикале већ и у остале буржоаске партије. Народ не зна шта да ради. Он је просто заведен у пустињу и ту остављен, напуштен од својих вођа. А у колико није напуштен од свих он им више не верује.

Наша је дужност да се што активније зауземо за овај народ, за овога јадног бродоломника на узбурканој пучини политичког грабежа и пљачкања. Ми морамо указати тој маси које је прави пут којим се може и мора доћи до бољег, здравијег живота.

Разијимо се широм целе земље,

ја Вам нећу рећи ниједан комплимент, ја Вам нећу дати за право, јер Ваш поступак био је понажање сувишан. Вечерас су ме у три маха сматрали за Коломбана, и довољно је било шегачења са мном. У три маха су се патриоти намојој лично сти наплаћивали са Коломбаном, и то је, Господине, чини ми се до вољно.

Тек што он то изговори, појави се једна група пиротинаца, и она, са своје стране, познаде у Господину Базилу Коломбани и поче да га акламира. Са штаповима и говеђим жилама полетеше пиротинци на принца од Босеноа и његове пратиоце и премлатише их на мртво име, дочекаше се адвоката Базила и понеше га, упркос његовом претесту, вичући: „Живео Коломбан! Живео Пиро!“ преко булавара, до кле црна бригада која је стајала у близини не јарну међу њих, не побара и не погази; многе натера на полициске страже које адвоката Базила, под именом Коломбани, сурово и грозно премлатише.

СЕДМА ГЛАВА

Бидол — Конија и Манифор, Социјалисти

Докле је бура гњева и мржње беснела кроз Алку, Евжен Бидол, Конија, и Манифор, социјалисти од свију звезда, седео је у једној старој бараци из драконидскога доба. Он је посматрао небо кроз један

са упалајеним букињама социјалистичке речи растерајмо гадна јата политичких лажова и шпекуланата. Неуморно агитујмо за једину заштитницу свих немоћних и потишених.

Космаја

Не 1 већ 10

Званично се већ објавило да ће идућих избора, 1. августа, бити бирано 165 посланика место 166 — колико их је сада. Ваљевском округу се одузима један посланик, јер је у њему сада мање преко 4000 бирача. Прео 4000 људи изгинуло је у рату само из Ваљевског округа. Али по тој званичној објави изгледа као да више никде није нико погинуо. На једног посланика долази просечно око 4000 гласача, смањује се један посланик, значи погинуло је свега 4000 људи.

А шта ћемо са изгинулим подринцима, са шумадијцима, са уಪашћеним 2. пуком, са сатрвеним 14. пуком, са изгинулим ужичанима и пожаревљанима итд. итд. широм целе Србије! И ако Главни Државни Одбор хоће да смањује број посланика према погинулим у ратовима, онда не треба смањивати за 1 већ за 10. Не 4000 већ 40.000 погинуло је и помрло у рату и у току ове године од болести и малаксалости задобинских у ратовима!

Но ми нећemo тражити да Главни Одбор изврши ту исправку и да, рецимо фузиониши добију 10 посланика мање на овим изборима. Ми очекујемо да бирачи изварше ту исправку и сигури смо да ће је извршити мало друкше него што се то фузиониши, па и остale странке треба да одузму фузионишима и остатима буржоаским партијама, које су заједно са фузионишима привредиле те жртве српском народу, не 10 већ 40 посланика.

Онај који је био за рат са Бугарском треба да осеги казну од народа. Онај који је без потребе побио толике људе, треба да покаже њихову крв. А то су на првом месту фузиониши па за њима, по величини крвице, националци, самосталици и напредњаци. Бирачи, судите им као што су и заслужили

Од једнога зла другоме

Фузионишки режим грца у својим сопственим греховима, у којима ће се изгледа 1. августа потпуно утврдити. Партишка нетрпељивост и гоњење, грамзивост, пљачка, најбрталније и најбездушније пумпање сиромашних народних маса и још многа друга зла плод су десетогодишње политичке радикалнога режима, десетогодишње политике не гда народне радикалне партије. О слањајући се на „народно поверење“, добијено полицијским насиљем и финансиским притиском, радикали су били изгубили сваки критеријум допуштенога и недопуштенога, моралнога и неморалнога, подношљивога и неподношљивога. Они су водики једну такву политику као да су од некога добили најсигурујије уверење да ће владати сто година и да се немају кога бојати.

Но рђав рад доноси и рђаве плаодове. Обест радикалнога режима, с једне стране, и жеља за влашћу, с друге стране, здружили су све буржоаске опозиционе партије, и

јављав дурбин и означавао на поквреним фотографским плочама зvezдане путеве. Његов геније поправљао је недостатке инструмента, и његова љубав према науци тријумfovала је над мизеријом апарате. Са неугасивом енергијом посматрао је он ералите, метеорите, болиде, ватрено иверје и пламену прашину у власници, и жеље је као награду за своје неуморне студије равнодушносј публике, незхвалност државе, антилатију научних корпорација. Утонуо у небески простор, он није знао ништа о оном што се дешавало на земљиној површини. Новине није никада читao, и, када је ишао кроз варош, заузет у духу новембарским астероидима, више пута ударио би у жицу на огради каквога парка или доспее под точкове каквога омнибуса.

Високога раста и висока полега мисли, он је имао поштовање самога себе и својих ближњих које се манифестиовало у хладној учтивости, као и у врло танком црном капуту и цилиндру под којим је његова личност добијала облик узвишене мршавости. Он се хранио у једној мајкој крчми које су се клониле све мушијерије, мање спиритуалистичке од њега.

— Наставиће се —

Другови, читајте „Борбу“

оне излазе заједнички на изборе да здруженом снагом зададу самити уздр фузионашком режиму. Ако је фузионашки режим значи за земљу једно зло, режим здружене опозиције значи још веће зло, под претпоставком да се он оствари. Јер каква добра може очекивати народ од напредњака, које је он добро упамтио по сејменима и пандурима? Каква добра може очекивати од либерала који су пушкарани народ онда кад је он бранio своја права?

И каква добра може очекивати од самосталца кад су у друштву оваквих људи и оваквих партија, под претпоставком да су они сами бољи од оних? Никаква! На место фузионашког насиља доћи ће насиље самосталско либералство напредњачко, на место пљачке оних првих доњића пљачка свих других. Бирајући између фузионаша и здружене опозиције, народ ће имати да бира између зла и горег.

Једини је излаз из овога за бираче да на дан 1. августа гласају за социјалну демократију, једину демократску и начелну партију у Србији, која ће, појачана, унети у наш политички живот више начелности и више морала, и која ће водити више рачуна о народним интересима. Народ данас има у рукама једно моћно средство да у знатној мери поправи свој политички и економски положај. Да ли ће га пак и у колико поправити, зависи од тога да ли ће умети добро да употреби то средство на дан 1. августа. Наша је дужност да га што боље и потпуније обавестимо о свему овоме.

Како се газдује!

Јоца Јовановић, министар грађевина, богат је човек. То сва Србија зна. Сва Србија зна, исто тако, какве је лепе паре зарадио Јоца Јовановић на прузи Крушевача — Ужице и т. д. Али можда сва Србија не зна да Јоца Јовановић и у свим правцима не изостаје иза Сретена Којића који је, поред свога богаства, послао своје синове о државном трошку на страну, не изостаје исто тако иза попа Минића, Драговића и других ћелепирија фузионашких.

Јоца Јовановић је послао свога сина на страну, одмах по свршеном школовању, у комисију за пријем железнничког машеријала са дневницом од 40 динара у злату. Тако његов синић, пун искуства из школских клуба, печали на рачун народа по неки грош као и тата. Па г. Јоца је за свога другога сина, који је сад завршио гимназију, спремио решење да га пошаље на страну на државном трошку на технику. Тако Јоца, лепо, без предлога о потреби питомца, направи решење и пошаље свога сина на страну. Па шта ће, сиромах! Не може он од својих стотина хиљада одвајати.

Тај исти Јоца Јовановић кандидовао се за народног посланика да брани интересе народне. Па не решите сад да је фузионашка партија састављена из ординарних ћелепирија!

Једна лепа конференција

У недељу 22. ов. м. држата је у Јагодини конференција за округ моравски, којој је присуствовало око стотину делегата из целога округа. Од стране Г. П. Управе присуствовао је друг Dr. Живко Топаловић, адвокат.

Пошто је изабрано представништво добио је реч друг **Живко Топаловић**, који је рекао:

Првог дана кад се земља ослободила војничке диктатуре ми смо тражили да се Народна Скупштина распусти и да се иде на народни суд. Кад је ова Скупштина бирана народ јој није дао права ни да објављује ратове ни да цепа балканске народе и да претвара земљу у војнички логор. Народ је одмах непосредно требао да буде судија о догађајима. Али ми смо то узлудом тражили од владе и од опозиције. И једни и други бегали су од народног суда док је била свежа и живана на његовом телу. Они су чекали да се откраве премрзли, да прерасту у ране рањенима и да усахну сузе на очима родитеља и деце погинулих, да се забораве разна чуда и покори, да се баци вео на мрачну прошлост, па да се тек онда иде на изборе.

Без велике нужде влада ни данас не би изашла на изборе. И она на њих данас излази стадљива лица. Излази да мале говори ономе што је било, а и што рече, рећи не само да се похвали. Њој у лицу истину већа сасути. Њу већа начинити кривцем за све несрете које је народ претрпео за време рата и ко-

је трпи данас после рата. Њу треба кривити за повлађивање милитаризму, за незајажљиве апетите његове, за пореску отмицу, за очајно стање народних војника за које ни после мира нема мира, који је без пристанка робују по касарнама.

Стидљиво као и влада излази на изборе и буржоаска опозиција, која се удружила да у скупу смањи своју срамоту. У свим судбонским политичким актима владиним таја опозиција саучествовала тајно или јавно. Она је владу чак и гурала на пут којим је ишла кроз догађаје. Она се одрекла улоге опозиције, она је умртвила саму себе и преворила се у инструмент народе. И тако

Из унутрашњости и Нове Србије

Човеку што се смеје

Сремчица, 22. јуна.

Кад се ви друже тамо редовно смејете, дозволите да се и ми мало наслејемо. До душе ово и није за смејање колико је за кукање, али се овамо размилени некакви народни пријатељи па се убише доказујући, како нема боље славе и уживања, него кад сељак и радник ратује по две три године да простира „мајку Србију“ па кад се врати натраг кућа а он се топи од милине кад види читаву чету муштулукција, који му желе добро дошлицу! Ту ти је порезник, капетан, председник, меница, призивница, гала дечица, беда, не срећа и све оно што никакав богаташ не воле! Порезни вели: па нам треба, господа нам поцркаше од препуни каса и топли канцеларија, док сте се ви крвили са оним „дивљим Аријантима“. Капетан вели: где сте рајо, апсане нам пусте. Меница кука и вели: где си гено, ја од 200 порасто на 300 динара. Дечица вели: где си оче ранитељу, леба нам дај. Беда вели: еј ратниче, сад ћемо ја и ти да другујемо и од сад ћу ти ја судити. Не бој се! Бићеш гладан, жедан, го и бос и све ове пријатеље имаш да задовољиш! Ми запањени чудимо се овим красним пријатељима, кад скочи наш председник Илија Јосифовић на подвикну овој булументи: Шта! ја сам још бољи пријатељ мојим ратницима! Ево например гусеница напала на „Рт“ од Железничка па све лише поједе, а ја сам почeo од Рушња па сам све сруbio до земље и срео се са гусеницом на средини. Е ту сам се са гусеницом ухватио у коштац и гусеница се по вукла ка Железнику а ја сам склонио тријестак хвати дрва за мој ра-

чун и заградио авлију прошћем као град, тако, да га не може прескочити ни хат мајора Велића. Ја сам имао тако чисте рачуне општинске да у мал не заглавих але да добри људи не дадоше да попуним касу. Да не беше пок. Косте Пајића да прими на себе кривицу за оно покрадено жито Милана Никишића, ја би вам био дарован са 10 година робије. Ја сам преко других лицитаната узео под закуп општинско имање, па кад треба да се плати а ја сазовем збор па расходујем плаћање, јер није правда да председникујем и да плаћам. Ја сам Филипа Цветиног одбранио да не лежи робију што је покрао свиње Милана кафације, а Милана сам казнио са 110. — дин, што ми је у суду казао да сам лопов и сад му нећу дати ни буре да однесе у Сланце. Ја сам 24. априла отишао са мојим семејством у Сремачке цигане па сам их тако тукао а нарочито „Стрљу“ мога одборника да сам и сам извикао један војштац по глави да ме и сада бриди! Е, после толиких жртава право је да ме кандидујете за народног посланика, како бих до-вршио започети рад у „Рт“ и благословио све недовршene „поштене“ послове. Као председник прочистио сам преко „Рт“ видик на Авалу а као посланик прочистио другу половину, да од Београда видим Сремчицу.

После ове изјаве ратници се ис-кривише од смеја и одмах са другом Митом Алемпијевићем основаше одбор за агитацију и претплату на Радничке Новине и тако ударише темељ црвеној кули о коју ће се 1. августа разбити упропаститељи народни.

Орловић

СИНДИКАЛНИ ПРЕГЛЕД

Борцима у Лесковцу

Каменорезачки, минерски и други радници у Добри поздрављају хе-ројску борбу својих другова и другарица у Лесковцу, шаљући им скромну помоћ и своје симпатије пролетарске, гнујајући се вандализму Радикалне Владе и њене полиције. Енергично протестујемо против на-силног угушивања штрајка и тражимо право на борбу, изјављујући да ћемо и у будуће водити енер-гичну борбу за право на живот, под заставом Социјалне Демократије.

Шаљемо топло поздравље борцима и кличмо им: Високо издигни ће барјак Социјалне Демократије, Лесковчани! Избори иду; вратите им ја за срамоту! Црвени Лесковац нека сав поцрвени.

Радници у Добри

Последњи час

Путуј и гумане!

Беч, 25. јуна. „Локал Аница-гер“ јавља, да је албанска кнегиња заједно са својом децом на једном Лојдовом пароброду отпуштавала, како се мисли, за Румунију.

Француски зајам

Париз, 25. јуна. Министарство саопштава, да је зајам од 805 милиона франака уписан 40 пута више.

Аустријски конзулат у Београду

И Чабриновић

Беч, 24. јуна. „Фремденблаш“ пише: Београдска штампа саопштава, да у сарајевском ашенашу има кривице и до аустријског конзулату у Београду, у шолико, што је она иншеренсала за Чабриновића код београдске пољиције, када је ова хтела до га као сумњиву индивидуу, поштера. Конзулат је — вели се — упутио шада акт у праву београдске пољиције, у којем је јемчио за Чабриновића и захтевao, да га пољиција не узнемирије. Управа београдске пољиције морала је водиши рачуна о овом захтеву аустријског конзула, ма да јој је Чабриновић пошао сумњив, из међу осталога и због тога, што се конзулат заузео за њега. На су-прошт овоме — вели „Фремденблаш“ — ми смо у положају, да, на о нову аушенашких података, кон-стивију ово: У почешку децембра пролеће године обратила се управа београдске пољиције аустријском конзулату у Београду зва-

у издању Сцијалистичке Књиже-ре изашле су нове књиге:

К. Маркс: Револуција и Контра-револуција у Немачкој. Цена 1 дин.

има са својим другом да уђе у све-јавне послове, као што са њим дели-једну исту судбину. Жене сад треба да се даду послу у толико пре што се оне не боје кмета и газдаша. Ви треба да обавестите своје жене о овоме што сте овде чули и упутите их у заједничку борбу.

Друг Кашанић, учитељ: И пре-това живот нашега раднога света био је тежак. Сад је неподношљив. Мора се повести најенергичнија бор-ба да се терети пребаце на оне ко-ји могу да их сносе. Буржаске пар-тије су криве што су брда оголела те шуме нема, што су поља необра-ћена и поплављена. Ресава је нано-сом испунила своје корито и сад тече испод самих кућа сиротих ре-саваца. Томе није крив бог него људи. Криви су они који су нагна-ли народ теретима да брда оголи и неспособили људе да премештају своје домуве на боља места. Пуно села су данас под водом и људи седе по трлиштима. Обратили су се за помоћ, али помоћи за њих нема. Требају паре за владике, тре-ба за милитарске којима су после рата кале позлаћене златом. Са вр-ло малом сумом пак могућно је спаси народ регулацијом Ресаве. Не-ма паре за привреду, ни за просве-ту, ни за народно здравље, има их за богатише и министре.

У срезу ресавском је како стоји просвета: 45 општина има а у њим свега 28 школа. Од њих раде 16 школа, а у њима свега 27 учитеља. Сам Свилајнац 7 а у два остала сре-за свега 20. Отуда је просвета пот-пуно запуштена. Власници ходе да народ живи у мраку. Ми морамо ући у забачена села, просветити на род и изрећи смртну пресуду вла-сницама.

В. Трейчанић. Пре рата су огро-мне сељачке масе долазиле са ср-повима, косама и моткама да траже рада у вароши. Сад је та маса на-расла, а надница јој спала. Живо-те најмирице пак поскупиле су. Радничка класа извојевала је један закој за своју заштиту. Против ње-га су устале све буржаске партије. Борбом радничке класе њега треба спасавати. Треба да пошљемо што више људи тамо где се кроје закони.

Наслас Никодијевић из Орлана: Нама сељацима кажу фузионира, на предњаци, либерали, самосталци сви заједно: куд ће те ви са радницима? То су папуције, тишери, опанчари, то су никави људи! Они не да-је плачкају ваша имања! А ми види-мо ко нас плачка. То су богаташи који покупују наша имања чим на-ђе поплава а држава неће да нас чека за порез. Кад ми тражимо по-мој због поплаве, они нам најпре кажу: гласајте за радикале. А док не прегласате чекаће ваша молба. Ми треба да изберемо за наше пред-ставнике људе који ће заштитити све, и мушки и женско и старо и младо. Зашто жена да не гласа? Зар од жене не постаје цео свет. Наша противници послали су своје пан-дуре и костогођице да нас лажу. Једна лаж јесте: социјалисти дају помоћ радикалима. С тога све једно је где гласаш, а за радикале, а за социјалисте. То браћо, није истина! Ми бранимо нас и наше породице од тих радикала. Официри, које ра-дикали бране, убијају без казне на-ше синове. Наша војници су јели кукољ и поразబлевали се, помрли по баракама и кречанама и нико од буржоазије није их узимао у зашти-ту до једино социјалисти. Кад се растури скupштина нама дођу баш-они који су нас упропашавали па нам веле: не дадош нам други! А они су сви заједно.

Друг Милушин Аранђеловић: Со-цијалистичка партија у својој про-лаганди истиче напред овај економ-ски циљ: преобраћај данашњег дру-штва, и према њему управља своју политику. Све остале странке нуте о томе, али је јасно да се боре за данашње друштво, за капитализам. Ми се боримо за економски слабе, они за економски моћне. Циљ на-ших кандидација јесте да се изаб-рују људи, који ће најбоље и најпре-даније радити за наш програм.

Зад овим је једнодушно утврђена кандидатска листа, која је спроведе-на Г. П. Управи на одобрење.

Из дана у дан

Нов одборник у Београду. На место г. Данила Живаљевића од-борника општине београдске, који је поднео оставку, долази са листе напредњачких одборника г. Манојло Сокић, директор „Правде“.

Протерани слагачи из Босне. Босанска влада протерала је јуче из Босне у Србију, око 40 типографа заједно са њиховим породицама, под изговором да су сумњиви.

У ствари, босанска влада је разор-рила штампарије, па сада претерује и слагаче, само да угуши излажење спрских листова.

Срамота.

Г. Ђуричић код Пашића. Ми-нистар правде г. М. Ђуричић, под-нео је Министру председнику г. Па-шићу предлоге о Петровданским по-миловањима, које је овај и усвојио. Укази ће бити подписаны сутра.

Пут Лозница—Завлака. Од-брен је кредит у суми од 28,670 динара, за оправку државног пута Лозница—Завлака—Ваљево.

Преглед српскога Суда. По водом жалби неколико грађана, на Српски Суд у Пожаревцу, Министар правде послао је свога инспектора, да изврши преглед послова у томе Суду.

Предавања у војсци. Како је велики број неписмених војника у Вардарском пуку, то је министар просвете одредио 20 учитеља београдских, да за време ферија уче ове војничке писмености и читању.

Опет монитори. Јуче изјутра пет аустријских монитора, отпловили су из Земуна за Доњи Дунав. Про-лазници поред града, монитори су по-лако пловили, а њихови официри посматрали су догледима доња града.

Изборни укази. Јуче је подписан један велики царински указ, по коме се царински чиновници премештају са краја на крај Србије. Потребе за ове указе свакојако нема, али има разлога да се из Београда уклони што већи број опозиционих гласача.

Војни бегунац. Јосиф Илаковић, Србин, војник 76 пешачке регименте из Панчева, путуји је јуче панчев-ком лајском за Земун, кад је лајса пристала уз нашу обалу, искочио је из лајса и предао се на њим властима. Више од свега другог нас би ра-девало то када би нам један пут пошло за руком да нашој мртво-

је узимао по грош днев-но, за време рада. Он је се са њима овако погађа:

Повисићу ти од 4 гроша на 6 гроша, али и за мене да има, ко-лико дана радиш, шолико грош да-ши даши, кад примиши плаћу! Једне су девојке — радице носиле његовим ћеркама чарапе на презент, само да их прими на рад. Друге су жене давале по 6 дин. његовој ћерки, љубећи јој руку и у руку спусте 6 динара! Неке су жене раде кућевни посао, као рибање патоса, преле ву-ну и то све цабе, само да их прими на посао. Другови: Што год је радника у стваришту, свакоме је на-платио што ће амалисти. Од мртвог

Другови: Његова су дела много прљава. Здана да вам пишемо, не би могли његова хријава дела да вам опишемо. У списковима стоји име и његове ћерке да и она ради, али је нема на раду!. Те је и на тај начин крао и државу, Лане му је један радник кријао дуван у канцеларији, по читаво кило! А неки дан је шамара два ста-рока два ста-рока, па да видиши како ће те прими. Лане године је се јавно погађао са радницима, па му доноси јагањце, сир, масти, мед, млеко а зими дрва, и ако варошица сиротиња цркава. Што год је радника у стваришту, мушки и женски, никога није оставио да му не наплати што га је примио да амалиши!

Он има за тај посао своје агенце раднике и надзорнике, па пример он он одбира радника да прими на рад, а његови агенци кажу дотичном раднику: дај му банку или две, па да видиш како ће те прими. Лане године је се јавно погађао са радницима, па му доноси јагањце, сир, масти, мед, млеко а зими дрва, и ако варошица сиротиња цркава. Што год је радника у стваришту, мушки и женски, никога није оставио да му не наплати што га је примио да амалиши!

За сад оволовико, а идући пут пи-шимо вам још. Примите другарски поздрав од другова монополаца из Врања.

Видећемо шта ће управа по овој

ствари учинити. Зна ли управа Држ.

Монопола да је исти Мита био от-

пуштен због краја и сечења дувана у Нишу?! И ако је радикалац, срамно!

Сад смо поднели шужбу нас 80

лица проплив шефа и других нева-љалаца, због узимања новца и оштало.

За сад оволовико, а идући пут пи-шимо вам још. Примите другарски поздрав од другова монополаца из Врања.

изволите посетити радњу

„Каваљер Мода“

Краљ Милана ул. бр. 16. до „Балкана“

30%

и нешто мало више уштеди сваки поштовани купац који посети ову радњу

Услуга брза и тачна.

— Колосални избор готовог мушких и женског одела —
Од 1. маја радња постоји где је била кафана „Златна Славина“
За унутрашњост шаљем уз доплату.

169,9—15

С поштовијем
ДВРАМ Ј. ЛЕВИ „Каваљер Мода“

Телефон 1896.

дајем на недељне отплате

НОВА ТРГОВИНА

ВУЧКОВИЋА И МАРКОВИЋА
до кафана „Босне“ на Славији
Препоручује леп избор чарашава за
кревете и астale, теника за патос
и зид, штофа за хаљине и костиме,
делина, зефира, платна, панаме, цица
фарбаски, белог порхета, дечији и
мушки одел.

Фул D и C ове боје.

ПРОДАЈА ЗА ГОТОВО И НА ОТПЛАТУ.
одплате недељне, полумесечне и
месечне. 218,1—10

ПРОДАЈА ЗА ГОТОВО И НА ОТПЛАТУ.

ДРОГЕРИЈА БАЛКАН

Васина ул. — Београд.

Највеће стовариште лекова,
медицинских специјалиста,
минералних вода и соли, козметике, есенција
за ракију, коњак, лимонаде, ликере као и боја
и желатина за бистрење
истих. — Умерене цене.
Услуга брза и тачна.

НОВАЦ НА ШТЕДЊУ

Раденичка класа свакодневним
или недељним улагањем, почевши
од 0,50 дин. на више, може у току
времена уложити знатне суме. Свој
новац може у скоко доба подићи;
не плаћа уложну књижницу, а за
суме преко 50 дин. неплаћа ни мар-
ку. — Само код

САОБРАЋАЈНЕ БАНКЕ

Балканска ул. бр. 36.

214,2—50 Телефон 295.

Специјалиста за СИФИЛИС
болести коже и љубљих
органа

Dr. Драг. Т. Владисављевић
Вакцинотерапија гонореје
и свих њених компли-
кација.

Преглед крви код СИФИЛИСТИЧКИХ
Стан: дом „Анкера“ (Теразије).
или Балканска ул. 7.
Телефон 1967. 101,17—100

60

КАМАТЕ ПЛАЋА СВОЈИМ УЛА-
ГАЧИМА

Преко 100 дин. књижница и
марка бесплатно.

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

116. (Теразије) 19—25

НОВО ОТВОРЕНА РАДЊА

готовог Мушких, Жен-
ског и Дечијег ОДЕЛА

**БЕНВЕНИСТИ И
МАНДИЛОВИЋ**

Краља Милана ул. бр. 37.
(до Браће Марковића обућара)

Има увек огроман избор
сваковрсног одела, како
за рад тако и за празничне
дане.

За унутрашњост шаље
уз доплату, ако се не до-
пада прими се натраг.

УЛОГЕ

НА ШТЕДЊУ

ПРИМА

САВСКА БАНКА

БЕОГРАД—САВА

Плаћа на улоге б од сто
интер са годишње по по-
годби и више.

Нарочито повољни усло-
ви за ситне улоге родите-
љима који оне својој деци
да осигурају капитални
мираз. 89,36—100

ОБУЋА

Веома јефтина, испод фабричне цене, може се добити
у стоваришту

Краљ Миланова ул. бр. 118. „Славија“

219 до кожарске радње Саве Савића. 1—20

Гостионицу и Пивницу „МАЛУ МОСКВУ“

Крагујевачки друм, која је свега удаљена од
автомобилске станице 300—400 метара.

Исту сам потпуно реновирао и снабдео чистим
природним вином и то, одлично чувено Тиквешко вино,
Скокско и Крајинско, цене најумереније.

Кујна је одлична.

Молим поштоване излетнике на аутомобилу, за посету.

201,5—5

С поштовањем
МАРКО СТОЈАНОВИЋ
кафеџија

ЦЕЛОКУЛНОГ ЛЕКАРСТВА

Др. М. Селаковић зубни лекар

саопштава својим пациентима да се од 1. маја ове године због
увећања атељеа преселио из зграде „Дом Анкер“ у

ГРАНД ПАСАЖ

Стан на првом спрату. Улаз из Кнез Михаилове улице и
Обилићевог Венца. 160,10 10

ПОМОДНО-ГАЛАНТЕРИСКА ТРГОВИНА

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ И БЕЛОВИЋ

БЕОГРАД, Кнез Михаилова улица

Добила је за наступајућу сезону у великом и укусном избору

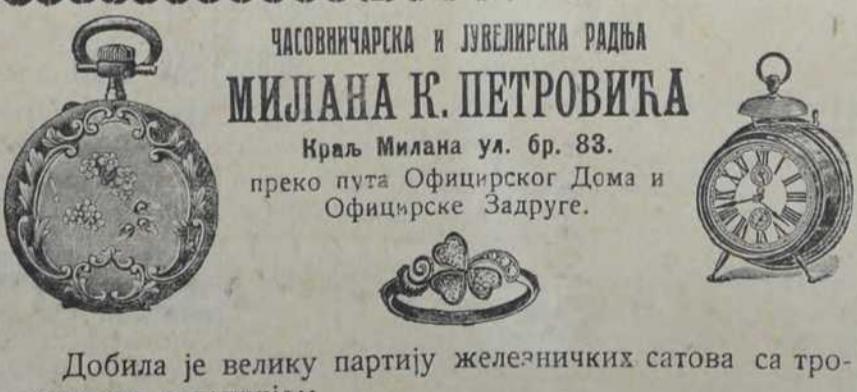
Мушких шешира: филиџаних, меканих, црних у свима
најмодерним бојама. Сламних шешира свих врста.
Мушких кошуља, белих и у боји, крагнова, манжетни.
Машини најмодерних, обућа и свих других помодно-
галантериских артикула.

Цене су врло солидне и утврђене. Поруџбине из
унутрашњости извршавајемо одмах. 175,8—10

ЧАСОВНИЧАРСКА И ЈУВЕЛИРСКА РАДЊА

МИЛАНА К. ПЕТРОВИЋА

Краљ Милана ул. бр. 83.
преко пута Официрског Дома и
Официрске Задруге.

Добила је велику партију железничких сатова са тро-
годишњом гаранцијом.

Сат Етерна никл отворен Дин. 23

Сат Инвар никл затворен . 38

Сат Инвар никл отворен . 30

Сат Лонжин никл затворен . 38

Сат Лонжин никл отворен . 32

Сат никл отворен обичан са годишњом
гаранцијом од дин. 5 до 20.

Сат никл затворен са 3 капка од дин.
7 до 24.

Сат никл отворен од 8 дана навијају-
ћи од дин. 9 до 12.

Сат никл затворен у 8 дана навијају-
ћи од дин. 14 до 18.

Скрепићем пажњу да сам добио
велики избор зидних сатова са
слифованим стаклима и без
сваке конкуренције у ценам.

Буднице од дин. 4 до 18 са
годишњом гаранцијом.

Сајујама и златарима изве-
сан работ.

145,10 10

Има велики избор накита
у злату и сребру, дубле право
са писменом гаранцијом.

Прстен златан женски са 1 каменом
8 дин.

Прстен у разним фазонима од дин.
12 до 20.

Прстен златан са 1 дијамантом од
дин. 16 до 30.

Прстен златан са дијамантима од
дин. 36 до 70.

Минијуше од злата обичан камен од
дин. 10 до 14.

Минијуше од злата са 1 дијамантом
од дин. 40 до 90.

Златни женски ланчеза дугачких
за спрску и немачку ношњу од дин.
130 до 195.

Брезлетне златне од дин. 30 до 75.
Брезлетне златне са дијамантом од
дин. 70 до 115.

Сатови женских златних од дин. 60
до 180.

Исте ствари продајем са скромном
зарадом. Сајујама и златарима изве-
сан работ.

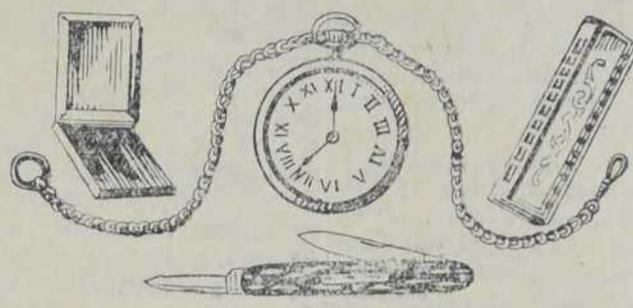
Јел' истина да **БЕНВЕНИСТИ** и
МАНДИЛОВИЋ имају најлепше, нај-
модерније и најјевтији
ОДЕЛО!!?

Истина је, па и доказано, јер су то млади људи,
почетници, а на млађем свет остаје.
С' тога, ко жели лепо и јевтино одело нека по-
сети радњу

БЕНВЕНИСТИ И МАНДИЛОВИЋ

ТЕРАЗИЈЕ — Краља Милана ул. бр. 37.

РЕТКА ПРИЛИКА

СВЕ 10
СКУЛОЦЕНИХ ПРЕДМЕТА
САМО ЗА 15 ДИНАРА

Наиме:

1 Мушки цепни сат чуvene фабрике, — вредност 15 — дин.	3—
1 Ланац за сат од америчког злата	2,25 .
1 Перорез „Солинген“ са два реза	0,75 .
1 Лула за цигарете финог квалитета	2— .
1 Никлована табакера за цигарете	4— .
1 Кожни новчаник са више одељења	1,50 .
1 Концертна хармоника	0,75 .
1 Никловоано држаче за перцетом)	0,75 .
1 Плајваз у никленом оквиру	0,75 .
1 Цепно огледалце са бронзаним оквиром	0,75 .

Свега: 10 предмета

у вредности 30— дин.

Само за 15 динара.

Сви предмети су солидне фине израде, а сваком сју при-
лаже се писмена гаранција за три године.

Ко жели да добије све ове лепе и корисне ствари не мора
ни писати поруџбину само послати своју тачну адресу и новац
упутницом на адресу:

212,2—5

Комисиони Биро С. Барбанел — Београд.

Нова апотека у Београду